

Betingelserne for at være Præst i Folkekirken. Denne Sondring er ikke kommet ganske klart frem i de to underordnede Instansers Domme, men den hævedes med største Skarphed af Højesteret. Det siges udtrykkeligt i Højesteretsdommen, at Sagen kun drejer sig om, hvorvidt tiltalte er strafskyldig, og at dette Spørgsmaal maa besvares benægtende, allerede fordi han har været i begrundet god Tro — det vil sige en god Tro, som udelukker Ugagtsomhed —, hvorfor det er unødvendigt at træffe Afgørelse af det Spørgsmaal, om tiltalte ved sine Udtalelser er kommet i afgørende Strid med Folkekirkens Lære. Hele dette sidste Spørgsmaal skyder Højesteret — med Rette — fuldstændig fra sig, og Højesteretsdommen giver altsaa ikke noget virkeligt Bidrag til Besvarelse af det Spørgsmaal, om Arboe Rasmussen fremdeles kan være Præst i Folkekirken eller ej. Man kan ganske vist ikke paaberaabe sig Højesteretsdommen til Støtte for, at han er kommet i afgørende Strid med Folkekirkens Lære, men paa den anden Side beror det uden Tvivl paa en fuldkommen Misforstaaelse, naar den højtærede Kirkeminister ved Forelæggelsen af sit Lovforslag i Folketinget har udtalt, at det ved Højesteretsdommen skulde være slaaet fast, „at Arboe Rasmussen har Ret til at være Præst i den danske Folkekirke“. Spørgsmaalet om, hvorvidt Arboe Rasmussen kan vedblive at være Præst eller skal afskediges, staar efter Højesteretsdommen ganske som før; det maa i første Række blive Genstand for den højtærede Kirkeministers selvstændige Overvejelse.

Hvis det nu havde drejet sig om en verdslig Embedsmand som en Herredsfoged eller en Toldforvalter, vilde Sagen have været overmaade simpel: vedkommende Minister maatte da under sit Ansvar skønne over, om den paagældende fremdeles opfyldte Betingelserne for at beklæde sit Embede, og efter Udfaldet af dette Skøn enten opretholde ham i Embedet eller afskedige ham. Men her, hvor det gælder en gejstlig Embedsmand, staar Sagen noget anderledes. Her er Sagen ikke afgjort med, at Kirkeministeren selv mener, at den paagældende er kvalificeret til at være Præst.

Vel er nemlig Folkekirken juridisk set en Statsinstitution, men den er det kun ifølge den historiske Udvikling, ikke ifølge en indre Nødvendighed. Der er jo mange Lande, hvor Folkets Kirke ikke er under Statsstyre. Folkekirken er saaledes væsensforskellig fra

andre Statsinstitutioner, og der bør i alt Fald gives den en vis Selvtændighed. Dette er ogsaa forudsat paa mange Maader i vor Lovgivning. Det maa være nok at henvise til Grundlovens § 75 (den nye Grundlovs § 73), hvorefter Folkekirken skal have sin særlige Forfatning.

En saadan Forfatning er jo endnu ikke givet, men det er klart, at saa længe Folkekirken juridisk set er underkastet Statsstyre, maa dette udøves saaledes, at de aandelige Værdier i Kirken, som Statsstyret netop skal fremhjelpe og værne, ikke kommer til at lide. En Følge heraf maa det blive, at der ikke bør paa- tvinges Folkekirken Præster, som af de kirkelige Tilsynsmænd, Biskopperne, anses for at staa i Modsætning til Folkekirkens Lære paa afgørende Punkter. Det er en ganske uholdbar Stilling, at een — Præsten — skal lære Menigheden de evige Sandheder og en anden — Biskoppen — føre Tilsyn med denne Lærdom ud fra ganske modsatte Opfattelser af de vigtigste Grundspørgsmaal. Udtrykket for denne Tanke er, at medens andre Embedsmænd tiltræder deres Embeder uden videre i Henhold til den kongelige Udnævnelse, kan en Præst kun tiltræde efter at have erholdt Kollats, Biskoppens „beseglede Brev“. Kollatsen er ikke en blot „ekspeditions-mæssig“ Handling, men den er Udtryk for, at Biskoppen som Kirkens religiøse Repræsentant erkender, at Lærerembedet kan betros den paagældende Præst, og at Biskoppen tør paatage sig Ansvar for hans foresatte og Tilsynsmand.

Sker det nu, som det er sket i nærværende Tilfælde, at Biskoppen nægter en Præst Kollats, maa Sagen naturligvis først gaa til Kirkeministerens Overvejelse. Finder han — jeg forudsætter efter Raadførelse med Folkekirkens øvrige Repræsentanter —, at Biskoppens Vægring beror paa et personligt Fejlsyn, ja, saa kan Ministeren søge Biskoppen afskediget og se at finde en anden Biskop, som kan og vil meddele Kollatsen. Men kan Ministeren ikke komme frem ad denne Vej, er der ikke andet for ham at gøre end at fjerne Præsten. At ansætte ham, men blot stryge Kollatsen det er Kirkeministeren baade juridisk og kirkeligt ganske ubeføjet til. Skal der være Tale om at tilvejebringe en modus vivendi, saaledes at skarpe Forholdsregler undgaas, kan det kun ske paa den Maade, at Ministeren, efter Forhandling med Kirkens Repræsentanter, henvender sig til Lovgivningsmagten for at opnaa en Ordning af Forholdet — en Ventil, eller hvad man nu vil kalde det.

Det er jo ogsaa denne Vej, den højtærede